

TA'LIMNING JAMIYATDAGI O'RNI VA UNING AHAMIYATI

Qodirova Mashhura Nasirovna

O'zbekiston milliy pedagogika universiteti PhD dotsent

Shuxratillayeva Mohinur Tohir qizi

O'zbekiston milliy pedagogika universiteti talabasi

O'zbek tili va adabiyoti

Abstract: *This article analyzes the role of education in the development of society, its importance in human life, and its impact on social progress. The role of education is highlighted not only as a means of providing knowledge but also as a key factor in the comprehensive development of an individual. Furthermore, the article discusses the modern education system, its place in society, and its significance in shaping future generations. Throughout the article, the importance of education in economic, social, and spiritual development is explained with examples.*

Keywords: *Education, society, development, knowledge, upbringing, youth, innovation, lifelong learning, progress, social life*

Аннотация: *В данной статье анализируется роль образования в развитии общества, его значение в жизни человека, а также влияние на социальный прогресс. Освещается роль образования не только как источника знаний, но и как важного фактора всестороннего развития личности. Кроме того, рассматриваются современная система образования, её место в обществе и значение в воспитании подрастающего поколения. В статье также раскрывается роль образования в экономическом, социальном и духовном развитии на основе примеров.*

Ключевые слова: *Образование, общество, развитие, знания, воспитание, молодежь, инновации, непрерывное образование, прогресс, социальная жизнь*

***Annotatsiya:** Ushbu maqolada ta'limning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni, uning inson hayotidagi ahamiyati hamda ijtimoiy rivojlanishga ta'siri tahlil qilinadi. Ta'limning nafaqat bilim berish, balki shaxsni har tomonlama shakllantirishdagi roli yoritib beriladi. Shuningdek, zamonaviy ta'lim tizimi, uning jamiyatdagi o'rni va kelajak avlodni tarbiyalashdagi ahamiyati haqida fikr yuritiladi. Maqola davomida ta'limning iqtisodiy, ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishdagi o'rni misollar asosida tushuntiriladi.*

***Kalit so'zlar:** Ta'lim, jamiyat, taraqqiyot, bilim, tarbiya, yoshlar, innovatsiya, uzluksiz ta'lim, rivojlanish, ijtimoiy hayot*

Kirish

Bugungi globallashuv va axborot texnologiyalari jadal rivojlanayotgan davrda ta'limning o'rni va ahamiyati tobora ortib bormoqda. Har qanday jamiyatning taraqqiyoti, uning iqtisodiy qudrati va madaniy yuksalishi bevosita ta'lim tizimining rivojlanganlik darajasiga bog'liqdir. Shu boisdan ham ta'lim sohasi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida qaraladi. Ta'lim insonni nafaqat bilim bilan qurollantiradi, balki uning dunyoqarashini kengaytiradi, mustaqil fikrlashga o'rgatadi va jamiyatda o'z o'rnini topishiga yordam beradi. Ayniqsa, yosh avlodni barkamol shaxs sifatida tarbiyalashda ta'limning roli beqiyosdir. Chunki bilimli va ma'naviy yetuk insonlarga jamiyatni oldinga siljituvchi asosiy kuch hisoblanadi.

Shu bilan birga, zamonaviy jamiyatda ta'lim tizimi doimiy ravishda yangilanib, innovatsion yondashuvlar bilan boyib bormoqda. Bu esa ta'lim sifatini oshirish, yoshlarni zamon talablariga mos ravishda tayyorlash imkonini beradi. Mazkur maqolada ta'limning jamiyatdagi o'rni va uning ahamiyati keng yoritib beriladi. Ta'lim inson hayotida beqiyos ahamiyatga ega. U insonni bilimli, tafakkuri keng, mustaqil fikrlay oladigan shaxs sifatida shakllantiradi. Shuningdek, ta'lim orqali inson o'z qobiliyatlarini rivojlantiradi, jamiyatda munosib o'rin egallaydi va o'z kelajagini barpo etadi. Ayniqsa, yosh avlodni har tomonlama barkamol qilib tarbiyalashda ta'limning roli beqiyosdir.

Zamonaviy jamiyatda ta'lim tizimi nafaqat bilim berish bilan cheklanib qolmay, balki innovatsion yondashuvlar, axborot texnologiyalari va yangi pedagogik metodlar orqali rivojlanib bormoqda. Bu esa ta'lim samaradorligini oshirish, yoshlarni global raqobatga tayyorlash imkonini yaratadi. Mazkur maqolada ta'limning jamiyatdagi o'rni va uning ahamiyati keng va chuqur tahlil qilinadi.

Ta'limning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni

Ta'lim jamiyat rivojining asosiy harakatlantiruvchi kuchidir. Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, ta'limga katta e'tibor qaratilgan mamlakatlarda iqtisodiy o'sish tezroq kuzatiladi. Sababi – bilimli va malakali kadrlar har qanday sohada samarali faoliyat olib boradi. Ta'lim orqali jamiyatda ijtimoiy tenglik ta'minlanadi, kambag'allik darajasi kamayadi va insonlarning turmush darajasi yaxshilanadi. Shuningdek, ta'lim fuqarolarning huquqiy ongini oshiradi, ularni jamiyat hayotida faol ishtirok etishga undaydi. Ta'lim insonning intellektual, ma'naviy va axloqiy rivojlanishida muhim rol o'ynaydi. U insonni mustaqil fikrlashga, muammolarni hal qilishga va to'g'ri qaror qabul qilishga o'rgatadi. Ta'lim olgan shaxs o'z hayotini ongli ravishda boshqaradi va jamiyatda faol pozitsiyani egallaydi. Bundan tashqari, ta'lim insonning dunyoqarashini kengaytiradi, turli madaniyat va qadriyatlarni tushunishga yordam beradi. Bu esa jamiyatda bag'rikenglik va o'zaro hurmat muhitini shakllantiradi. Ta'lim iqtisodiy taraqqiyotning muhim omillaridan biridir. Malakali mutaxassislar ishlab chiqarish samaradorligini oshiradi, yangi texnologiyalarni joriy etadi va innovatsiyalar yaratadi. Bu esa mamlakat iqtisodiyotining raqobatbardoshligini ta'minlaydi. Shuningdek, ta'lim tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Bilimli insonlar yangi g'oyalar yaratadi, biznesni rivojlantiradi va yangi ish o'rinlari yaratadi. Ta'lim va tarbiya bir-biri bilan chambarchas bog'liq jarayonlardir. Faqat bilim berish yetarli emas, balki yoshlarni ma'naviy jihatdan yetuk, vatanparvar va mas'uliyatli qilib tarbiyalash ham zarur. Bu jarayonda o'qituvchilar, ota-onalar va jamiyat muhim rol o'ynaydi. Ularning hamkorligi orqali sog'lom, bilimli va barkamol avlodni tarbiyalash mumkin. Bugungi kunda ta'lim tizimi zamonaviy texnologiyalar bilan boyib bormoqda. Onlayn ta'lim, masofaviy

o'qitish, sun'iy intellekt asosidagi tizimlar ta'lim sifatini oshirishga xizmat qilmoqda. Innovatsion yondashuvlar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi, ularni faol ishtirok etishga undaydi va bilimlarni samarali o'zlashtirishga yordam beradi. Shu bois ta'lim tizimini doimiy ravishda yangilab borish muhim hisoblanadi. Ta'lim jamiyatda teng imkoniyatlar yaratishda muhim vositadir. Har bir inson sifatli ta'lim olish imkoniyatiga ega bo'lsa, jamiyatda ijtimoiy tabaqalanish kamayadi. Ta'lim orqali kam ta'minlangan qatlam vakillari ham yuqori natijalarga erishib, o'z hayotini o'zgartirishi mumkin. Shu sababli ta'lim tizimida tenglik va adolatni ta'minlash muhim vazifalardan biridir. Ta'lim jamiyatning madaniy darajasini oshiradi. U milliy qadriyatlarni saqlash, rivojlantirish va keyingi avlodga yetkazishda muhim rol o'ynaydi. Shu bilan birga, ta'lim insonlarni boshqa madaniyatlar bilan tanishtiradi va dunyoqarashini kengaytiradi. Bugungi kunda dunyo tobora bir-biriga bog'lanib bormoqda. Globalizatsiya jarayonida ta'lim xalqaro ahamiyat kasb etmoqda. Xorijiy tillarni o'rganish, xalqaro tajriba almashish va chet elda ta'lim olish imkoniyatlari kengaymoqda. Bu esa yoshlarning global miqyosda raqobatbardosh bo'lishiga xizmat qiladi. Har qanday tizimda bo'lgani kabi ta'lim sohasida ham muammolar mavjud. Masalan:

O'qitish sifati yetarli darajada emasligi

Texnik vositalarning yetishmasligi

O'qituvchilar malakasini oshirish zarurati. Bu muammolarni hal etish uchun zamonaviy metodlarni joriy etish, o'qituvchilarni qo'llab-quvvatlash va ta'lim infratuzilmasini yaxshilash zarur. Kelajak ta'lim bilan chambarchas bog'liq. Sun'iy intellekt, robototexnika va raqamli texnologiyalar rivojlanayotgan bir paytda ta'lim tizimi ham shunga moslashishi kerak. Kelajakda kreativ fikrlash, muammolarni hal qilish va moslashuvchanlik kabi ko'nikmalar muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim faqat maktab bilan cheklanmaydi. Oila ham ta'lim-tarbiya jarayonining muhim qismidir. Ota-onaning farzand ta'limiga bo'lgan e'tibori uning kelajagini belgilaydi. Shu sababli maktab va oila hamkorligi muhim hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO`YXATI:

1. Democracy and Education / John Dewey New York: Macmillan Company, 1916.
2. Education and Sociology / Émile Durkheim Paris: Félix Alcan, 1922.
3. Pedagogika / Ivan Podlasiy Moskva: Vlados nashriyoti, 2006.